

Projekt

z dnia 23 września 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR V.3.2024
RADY POWIATU ŻAGAŃSKIEGO**

z dnia 30 września 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu profilaktycznego udzielania specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w powiecie żagańskim, na lata 2024 -2028”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj.Dz.U. z 2024 r. poz. 107), art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. z 2024 r. poz. 424) uchwała się, co następuje:

§ 1. przyjmuje się powiatowy program profilaktyczny udzielania specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w powiecie żagańskim, na lata 2024 -2028”

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Żagańskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PROGRAM PROFILAKTYCZNY UDZIELANIA SPECJALISTYCZNEJ POMOCY W ZAKRESIE
PROMOWANIA I WDRAŻANIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W
STOSUNKU DO DZIECI W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ DOMOWĄ W
POWIECIE ŻAGAŃSKIM, NA LATA 2024**

1. WSTĘP

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, spełniając określone funkcje względem niego, w tym m.in. zaspokajają potrzebę bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku i uznania, przekazuje obowiązujące w społeczeństwie normy i wzorce zachowań oraz wartości. Kształtuje ona człowieka i przygotowuje go do życia w społeczeństwie, stanowi system wewnętrznych powiązań, w których wszyscy członkowie wzajemnie na siebie oddziałują, pozostając w dynamicznej równowadze, a jakakolwiek zmiana wpływa na jego całość. Przemoc domowa zaburza tę homeostazę, doprowadzając do wielu patologii. W celu niedoprowadzania do zakłóceń harmonii w rodzinie należy podejmować działania profilaktyczne mające na celu m.in. zapobieganiu niewłaściwym wzorcom wychowawczym.

Zjawisko przemocy domowej dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego zapobieganie mu powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. służby zdrowia, pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, placówek oświatowych, policji, sądów czy związków wyznaniowych i Kościołów. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska, jednak działając osobno nie doprowadzą do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy występującej wewnątrz rodzin. Zintegrowanie wszystkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań Programu Profilaktycznego daje szansę stworzenia jednolitej procedury wsparcia osób uwikłanych w przemoc oraz zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy. Jednym z podstawowych warunków osiągnięcia tego celu jest zintegrowanie środowiska przy realizacji poszczególnych celów zawartych w Programie.

2. ZAGADNIENIA TEORETYCZNE DOTYCZĄCE PROFILAKTYKI PRZEMOCY DOMOWEJ

Działania profilaktyczne zamieszczone w niniejszym Programie mają na celu zapobiegać przestępstwu jakim jest przemoc domowa. Często wynika ona z braku kompetencji emocjonalnych rodziców, niewłaściwych postaw wychowawczych i przekonań. Często rodzice powielają schematy rodzicielskie z własnego dzieciństwa, które niejednokrotnie są dysfunkcyjne. W Polsce nadal funkcjonuje system przekonań, iż kary cielesne są skuteczną metodą wychowawczą w stosunku do dzieci. Symboliczny klaps nie stanowi zagrożenia życia

i zdrowia dziecka, więc bezkrytyczne podejście do takiego stylu wychowania niesie za sobą ryzyko stosowania przemocy domowej. Część rodziców posiada wiedzę o tym czego nie należy robić w wychowaniu dzieci, jednak nie potrafi wprowadzić do swojego katalogu zachowań dziecka konstruktywnych i zachowujących szacunek wobec małego człowieka metod wychowawczych.

Zarówno styl liberalny jak i autokratyczny niesie za sobą niebezpieczeństwo wdrażania niewłaściwych postaw rodzicielskich. Styl autokratyczny oparty na bezkrytycznym autorytecie rodzica może wywoływać zarówno u opiekunów jak i u dzieci bezradność, frustrację i agresję. Podobnie styl liberalny, w którym pozwala się dziecku na daleko idącą swobodę i nie wprowadza się żadnych granic również może prowadzić do bezradności u obydwu stron i powodować powierzchowne traktowanie norm i wartości rodzinnych.

Działania profilaktyczne mają na celu promować styl wychowania demokratyczny, w którym wychowujemy dzieci w szacunku do norm społecznych, siebie nawzajem, opieramy się na współpracy, rozmowach i kompromisach. Jest to styl wychowawczy, który nie opiera się na tak zwanym bezstresowym wychowaniu dziecka a pozwala mu na przeżywanie i doświadczaniu konsekwencji własnego postępowania przy świadomej obecności i wsparciu rodziców. Wymaga on jednak większego zaangażowania czasowego i emocjonalnego rodziców/opiekunów co może powodować frustrację i zmęczenie. Dlatego niezbędne jest rozwijanie systemu wsparcia i podnoszenie kompetencji u osób pracujących z rodziną. Współcześni rodzice korzystają często z webinarów i szkoleń dostępnych w internecie. Nie zastąpi to jednak bezpośredniego kontaktu z drugim człowiekiem będącym zaangażowanym w wychowanie dziecka tj. rodzicem/opiekunem lub specjalistą. To oni bowiem, mogą dać przestrzeń na wyrażanie, regulację emocji sfrustrowanego rodzica. Taka przestrzeń w ramach dostępnych form pomocy na dzień dzisiejszy w Powiecie jest niewystarczająca. Dlatego niezbędne jest jej poszerzenie co wiąże się z przeznaczeniem na to zadanie większych nakładów finansowych.

3. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Celem programu jest ograniczenie skali przemocy domowej oraz skutków stosowania przemocy w Powiecie Żagańskim poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w rodzinach dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy w zakresie kompetencji i umiejętności wychowawczych, radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, rozwiązywania kryzysów, poprawy relacji interpersonalnych w rodzinach dotkniętych i zagrożonych przemocą domową.
2. Edukacja rodziców/opiekunów w zakresie właściwych postaw rodzicielskich, metod i form wychowania, radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz konsekwencji stosowania

przemocy wobec dzieci. Propagowanie pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych w społeczności lokalnej.

3. Informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych w sytuacjach kryzysowych.
4. Spotkania tematyczne dla pracowników instytucji działających na rzecz pomocy rodzinom zagrożonym przemocą oraz na rzecz zwalczania i zapobiegania przemocy w rodzinie.

4. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

Niniejszy Program skierowany jest do:

1. Rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą domową, przeżywających kryzys w zakresie stosowania właściwych metod wychowawczych.
2. Rodziców doświadczających i/lub stosujących przemoc domową.
3. Placówek oświatowych.
4. Społeczności lokalnej.

Program będzie realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu przy współpracy podmiotów działających na rzecz pomocy rodzinie.

5. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

1. Poprawa wydolności wychowawczej rodzin dotkniętych oraz zagrożonych przemocą domową.
2. Wzmocnienie rodziny w wypełnianiu swoich zadań.
3. Poprawa warunków rozwoju dzieci i młodzieży w rodzinach dotkniętych oraz zagrożonych przemocą domową.
4. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.
5. Wzrost dostępności specjalistycznej pomocy w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z sytuacji kryzysowej oraz rozwijania i pogłębiania kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.
6. Wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji na terenie powiatu.
7. Wzrost wiedzy i kompetencji osób zaangażowanych w pracę z rodziną z zakresu zjawiska przemocy domowej oraz prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- a) Budżet Województwa Lubuskiego.
- b) Budżet samorządu powiatowego.
- c) Budżety samorządów gminnych.
- d) Budżety lokalnych instytucji i organizacji.

7. EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Realizacja programu będzie monitorowana i poddawana ocenie i trafności przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu co dwa lata.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU

Cel główny: Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

I. Cel szczegółowy:

Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy w zakresie poszerzania kompetencji i umiejętności wychowawczych, radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, rozwiązywania kryzysów, poprawy relacji interpersonalnych w rodzinach dotkniętych i zagrożonych przemocą domową.

Lp.	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	TERMIN	WSKAŹNIKI	BUDŻET
1.	Poradnictwo: <ul style="list-style-type: none"> • Specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, terapeutyczne, psychoterapeutyczne itp.) • zawodowe 	PCPR, w tym RPS, OPS-y, Stowarzyszenia, Ośrodek Terapeutyczny PROFIL, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna itp.	2024-2028	liczba miejsc udzielających porad	Budżety poszczególnych instytucji
2.	Grupy wsparcia dla rodzin zastępczych	PCPR	2024 -2028	liczba spotkań	Budżet samorządu powiatowego
3.	Warsztaty profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy	PCPR	2024-2028	listy obecności	Budżet samorządu powiatowego
4.	Spotkanie informacyjno – szkoleniowe podnoszące kompetencje opiekuńczo – wychowawcze dla rodzin zastępczych	PCPR	2024 -2028	lista obecności	Budżet samorządu powiatowego

5.	Warsztaty dot. radzenia sobie z emocjami dla wychowanków rodzin zastępczych	PCPR	2024-2028	listy obecności	Budżet samorządu powiatowego
6.	Grupa wsparcia dla pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i pozostających w pieczy w ramach	PCPR	2024-2025	listy obecności	Budżet państwa
7.	Działalność innych podmiotów	Ośrodek Terapeutyczny PROFIL, poradnie specjalistyczne dla dzieci i młodzieży	2024-2028	liczba działających punktów	Budżet placówek medycznych

II. Cel szczegółowy:

Edukacja rodziców/opiekunów w zakresie właściwych postaw rodzicielskich, metod i form wychowania, radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz konsekwencji stosowania przemocy domowej wobec dzieci. Propagowanie pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych w społeczności lokalnej.

Lp.	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	TERMIN	WSKAŹNIKI	BUDŻET
1.	Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową	PCPR	2024-2028	listy obecności	Budżet państwa
2.	Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową	PCPR	2024-2028	listy obecności	Budżet państwa
3.	Praca asystentów rodziny z rodzicami biologicznymi w zakresie kształtowania prawidłowych postaw i wzorców rodzicielskich	OPS-y	2024 - 2028	liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	Budżet samorządów gminnych
4.	Praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi w zakresie kształtowania prawidłowych postaw i wzorców rodzicielskich	PCPR	2024 - 2028	liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora	Budżet samorządu powiatowego
5.	Realizacja zajęć w ramach „Szkoły dla Rodziców”	PCPR, PPP	2024 - 2028	listy obecności	Budżet samorządu powiatowego

III. Cel szczegółowy: Informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych w sytuacjach kryzysowych

Lp.	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	TERMIN	WSKAŹNIKI	BUDŻET
1.	Rzeczpospolite Rozpowszechnianie informatora instytucji pomocowych w obszarze przeciwdziałania przemocy	PCPR, OPS-y, PPP, PIK, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	2024-2028	liczba publikacji	Budżety poszczególnych instytucji i organizacji pozarządowych
2.	Umieszczanie informacji na stronach internetowych oraz mediach społecznościowych instytucji pomocowych działających w obszarze profilaktyki przemocy domowej	PCPR, OPS-y, Placówki Oświatowe, Placówki działające w ramach służby zdrowia	2024-2028	umieszczone informacje	Budżety poszczególnych instytucji i organizacji pozarządowych
3.	Przygotowanie aktualizacji publikacji dotyczącej możliwości uzyskania wsparcia w powiecie zagańskim	PCPR i inne podmioty realizujące wsparcie	2024-2028	liczba publikacji	Budżety poszczególnych instytucji i organizacji pozarządowych

IV. Cel szczegółowy: Informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych w sytuacjach kryzysowych

Lp.	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	TERMIN	WSKAŹNIKI	BUDŻET
1.	Podnoszenie kwalifikacji kadr służb pomocowych działających w obszarze profilaktyki przemocy domowej	PCPR, OPS-y, PPP, placówki działające w ramach służby zdrowia	2024-2028	liczba osób przeszkolonych	Budżety poszczególnych instytucji i organizacji pozarządowych
2.	Spotkanie kadr pomocy społecznej z przedstawicielem Sądu Rejonowego w Żaganiu i innych instytucji działających w obszarze przemocy domowej	PCPR	2024-2028	lista obecności	Budżet samorządu powiatowego

Uzasadnienie

Uchwalenie Programu to zadanie wynikające z art. 6 ust.3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, który nakłada na samorzady powiatowe obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Anna Kulczyńska

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie